

حکمت، تنها راه اسلامی کردن علوم است/ موانع سر راه علوم انسانی

غلامرضا اعوانی در مراسم گرامیداشت هفته پژوهش گفت: حکمت، تنها راه اسلامی کردن علوم است؛ یعنی ما اگر بخواهیم علوم را اسلامی کنیم فقط از راه حکمت می توانیم این کار را بکنیم.

غلامرضا اعوانی در مراسم گرامیداشت هفته پژوهش گفت: حکمت، تنها راه اسلامی کردن علوم است؛ یعنی ما اگر بخواهیم علوم را اسلامی کنیم فقط از راه حکمت می توانیم این کار را بکنیم.

به گزارش خبرنگار مهر، مراسم گرامیداشت هفته پژوهش صبح امروز در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد. در بخش دوم این مراسم که پهنی بود با عنوان بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی اساتید متعددی سخنرانی کردند.

در ابتدای این پنل کریمی مطهر، رئیس دبیرخانه شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی گزارشی از این شورا داد و پس از آن غلامرضا مصباحی مقدم درباره موضوع افق پیشرفت در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی سخنرانی کرد.

وی گفت: آرمان گام دوم ایجاد تمدن نوین اسلامی، خودسازی و تمدن سازی است. پیش از پیروزی انقلاب اسلامی جهان بین دو بلوک غرب و شرق تقسیم شد و تصور اینکه کشور مستقلی بوجود آید بسیار بعید بود، اما انقلاب اسلامی ایران پیروز شد و به استقلال رسید. اکنون پس از گذشت ۴ دهه باید به جوانان تکیه کرد. در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی هم روی این موضوع بسیار تاکید شده است اما جوانان این دوره تفاوت جدی ای با جوانان قبل از انقلاب دارند چرا که به علم روز مجهز هستند.

مصباحی مقدم افزود: امروز همه چیز وابسته به علم و پژوهش است و ما استادان و استادان جوانی داریم که باید به دستاوردهای آنها اعتبار گذاشته شود. ظرفیت های ایران در ۴ دهه آینده بسیار زیاد است. به طوری که ۷ درصد منابع زیرزمینی جهان متعلق به ایران است. با تربیت نسل آینده، جامعه اسلامی شکل می گیرد. در یک جامعه اسلامی هم باید سبک زندگی اسلامی تحقق پیدا کند، اما مانع بزرگی بر سر این راه قرار دارد و آن هم ناشی از کاهش ارزش پول ملی است. ما این روزها شاهد رشد بی رویه نقدینگی هستیم، به طوری که در طی ۵۰ سال گذشته نقدینگی ۱۷ هزار برابر شده است و همین رشد منشاء تورم و شکاف طبقاتی در جامعه است. بنابراین باید این نقدینگی کاهش پیدا کند و هدایت شود تا این مانع بزرگ تحقق زندگی اسلامی برداشته شود.

موسی نجفی در ادامه این برنامه با موضوع بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و تمدن نوین اسلامی سخنرانی کرد. وی در ابتدا با ابراز تعجب از اینکه ارتباط بین هفته پژوهش با بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی چیست، گفت: وقتی مسائل با یکدیگر تلفیق می شوند یعنی موضوع جنبه نمایشی دارد، چون اگر بخواهد واقعی باشد باید ملزوماتی را رعایت کند. در مراسم هایی که در این مدت برگزار می شود دیدم که همه هفته پژوهش را به یکدیگر تبریک می گویند ولی من این کار را نمی کنم، چون در پژوهشگاه همیشه باید پژوهش صورت بگیرد و این موضوع تبریک گفتن ندارد.

وی گفت: وقتی بیانیه گام دوم منتشر می شود یعنی گام اولی هم بوده است. روح بیانیه گام دوم یعنی افتخار به گذشته و امید به آینده و این دقیقاً برعکس جریان فعلی کشور است که ناامیدی نسبت به آینده وجود دارد. گام تمدنی یعنی نظام تثبیت شده و حالا باید فرهنگ تثبیت شده را عمق دهیم. گام تمدنی یعنی گام های قبلی تثبیت شده و ما باید در گام فعلی مسائل را نگاه کنیم نه اینکه دوباره به گذشته برگردیم.

موسی نجفی: بیانیه گام دوم یک نقشه راه است

نجفی ادامه داد: چرا این بیانیه خطاب به جوانان است؟ چون جوان استعدادی دارد که باید تبلور پیدا کند ولی در این مسیر ما باید از حالت کلیشه ای پرهیز کنیم و خلاقیت داشته باشیم. واقع بینی از دیگر ویژگی های بحث تمدن است. ما وقتی به بیانیه نگاه می کنیم باید زنجیره مفاهیم را به هم پیوسته ببینیم، چون وقتی از جوانان حرف می زنیم باید از چیزهای دیگر هم حرف بزنیم. ما می توانیم خیلی از مباحث را به بیانیه عرضه کنیم و پاسخ آن را در این باره بدانیم. بیانیه جریان یک طرفه نیست بلکه یک جریان دو طرفه است که باید روی آن بحث کنیم و به آن هم به چشم اینکه آن را رهبر انقلاب منتشر کرده نگاه نکنیم، بلکه باید به عنوان بیانیه ای که توسط یک نظرپرداز منتشر شده بنگریم و با آن با آزاداندیشی برخورد کنیم. علاوه بر این باید اعتقاد عملی به بیانیه داشته باشیم. با زدن پوستر، بنر و بروشور کارها درست نمی شود. بیانیه یک نقشه راه است. به این معنا که ما کجا بودیم، الان کجا هستیم و کجا می خواهیم برویم. تمدن نوین اسلامی پایان تاریخ نیست. مرحله قبل پایان تاریخ است.

نجفی در پایان گفت: انقلاب اسلامی یک انقلاب فکری و بشری است که پایگاهش در ایران است. بین تعلق تمدنی و تعلق فرهنگی تفاوت وجود دارد. تعلق فرهنگی ابتدای کار است. فاصله بین این تعلق با تعلق تمدنی زیاد است که با شعار هم پر نمی شود. بسیاری از مسئولین ما تعلق تمدنی شان دینی نیست. بیانیه گام دوم به ما می گوید که این فاصله باید پر شود وگرنه ما شاهد بحران های فرهنگی بسیاری خواهیم بود.

اعوانی: حکمت، تنها راه اسلامی کردن علوم است

آخرین سخنران این مراسم غلامرضا اعوانی چهره ماندگار فلسفه بود که درباره موضوع حکمت اسلامی و افق پیشرفت سخنران کرد. وی گفت: حکمت همیشه در طول علوم است. افق یعنی چیزی که دید انسان را محدود می کند. حکمت تنها راه اسلامی کردن علوم است یعنی ما اگر بخواهیم علوم را اسلامی کنیم فقط از راه حکمت می توانیم این کار را بکنیم. فکر می کنید چرا علوم در اسلام رشد کرد ولی در مسیحیت خیر. چون اسلام، حکمت دارد. صفت اصلی خدا در قرآن هم علم و حکمت است. در میان همه کشورهای اسلامی، ایران مقام خاصی دارد ولی ما متوجه آن نیستیم چون فقط ایران است که دارای سنت حکمی است.

اعوانی افزود: ارتباط با حکمت، خاص ایران نیست، بلکه یک مسئله جهانی است. حکمت، علم به حقیقت است. قرآن هم اساس هستی را حکمت و آن را خیر کثیر می داند. در هیچ دینی جز اسلام، حکمت جهان شمول نیست. اسلام دین را جهانی می کند و اعتقاد به همه انبیا را لازم می داند. بنابراین سراسر قرآن، حکمت است. بزرگترین نهضت ترجمه در طول تاریخ هم در زمان اسلام بوده است و فیلسوفان اسلامی تحول عظیمی را در علوم ایجاد کرده اند.

این استاد فلسفه در پایان به موانعی که بر سر راه علوم انسانی قرار دارد اشاره کرد و گفت: موانعی بر سر راه ما قرار دارد. مثل اینکه: برنامه مدون و منظمی برای این علم نداریم. علاوه بر آن علوم فنی بر علوم انسانی غلبه یافته اند. نکته دیگر اینکه جایگاه پژوهش در این علم مشخص نیست. ضمن اینکه ارتباط ما با ملت ها و فرهنگی های دیگر هم قطع است. در حالی که ما باید ایران جغرافیای را از ایران فرهنگی جدا کنیم. نکته آخر هم اینکه توانایی مواجهه با مسائل جدید را نداریم.